Sørup Brugs – et stille virksomt liv på jord

Skrevet af Niels Nørgaard Nielsen ud fra de arkivalier Arkivet har om Sørup Brugsforening

Den første levedygtige brugsforening i Danmark var Thisted Arbejderforening, som efter engelsk forbillede, blev etableret i 1866 på initiativ af præsten Hans Christian Sonne. I den følgende tid blev der oprettet brugsforeninger rundt om i landet. Her på egnen blev Støvring Brugsforening oprette1888, Øster Hornum og Bradsted (senere Kirketerp) i 1889, Sønderup i 1890 og brugsforeningerne i Suldrup og Aarestrup 1899. Senere blev der oprettet Brugs i Guldbæk 1916 og Hjedsbæk i 1927. Denne artikel handler om Sørup Brugs – ikke fordi den på nogen måde stikker ud i forhold til så mange andre, men fortællingen om dens forholdsvis korte liv er en glimrende illustration af forholdene for en ganske almindelig Brugs og det liv og den tid, den fungerede i.

Alle brugsforeningerne blev oprettet med det formål at skaffe medlemmerne gode og billige dagligvarer og grovvarer. Således hedder det i lovene for Sørup Brugs, vedtaget i 1908:

"Foreningens Formaal er at lette dens Medlemmer Adgangen til ved Sparsommelighed at skaffe sig en mere betrygget og sorgfri Stilling i Samfundet. Foreningen opkøber Livsfornødenheder og andre Brugsgenstande i større Partier saa vidt muligt mod kontant betaling, uddeler disse mod Betaling i rede Penge til sine Medlemmer til Dagens og Stedets priser ved Køb i Smaa Portioner og opsparer saaledes for Medlemmerne et Udbytte, der efter Fradrag af Driftsomkostningerne anvendes efter de i § 8 fastsatte Regler".

Reglerne i § 8 siger, at efter at brugsforeningen har betalt sine udgifter, skal der af overskuddet henlægges til et reservefond, mens resten udbetales som dividende i forhold til medlemmernes køb. Dividenden fastsættes på generalforsamlingerne.

Brugsbygningens historie – kort fortalt

Første bestyrelsesmøde blev afholdt 14. september 1906, hvilket senere er fastsat til stiftelsesdagen, selv om der må have været afholdt en stiftende generalforsamling med valg af en bestyrelse på et tidspunkt inden. Formand var Jørgen Aldahl; de øvrige medlemmer var Lars Nørholm, Jens Borup, Niels Mark, Mads Poulsen, Niels Laursen og Mads Andreasen. Bestyrelsen trådte sammen en gang hver eller hver anden måned for at tage vare på driften. Generalforsamlingerne var øverste myndighed og blev afholdt halvårligt i september og februar, dog fra 1945 kun en gang hvert år, nemlig i marts. I presserende tilfælde kunne der indkaldes til ekstraordinær generalforsamling.

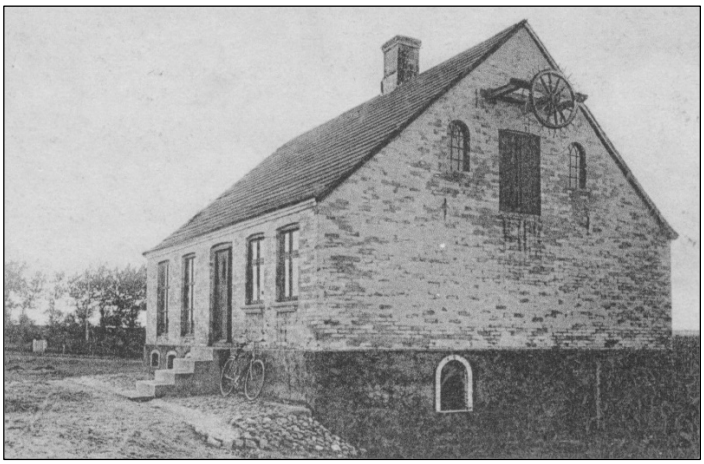

Sørup Brugs nybygget, kort efter 1907

Det fremgår ikke klart af det overleverede materiale, hvornår brugsforeningens bygning stod klar til brug, men det må havde været et stykke inde i 1907. For bedre at kunne komme i kontakt med kunder og leverandører, fik man i 1910 installeret telefon fra Jydsk Telefon Aktieselskab. Man havde bygget småt i 1906, så allerede i 1913 fik man en tilbygning på otte alen og repareret taget – man havde måske også bygget for dårligt. I 1923 blev der opført en midlertidig stald

til fire heste. I 1925 blev foreningen indmeldt i Transformatorforeningen for Sørup og Omegn med tilslutning til højspændingsværket i Aalborg, og der blev indlagt lys i butikken og uddelerboligen; få år senere også kraft til kværn og valse. Forretningen gik godt, så i marts 1930 blev det vedtages at undersøge pris for nybygning af butik i forbindelse med ejendommen til en samlet udgift 11.078 kroner Byggeriet blev tilendebragt i august 1930. Endvidere udvidedes og omdannedes hestestalden til lager for kunstgødning. Den økonomiske krise, der kort for inden var udløst af krakket på Wall Street i oktober 1929, havde endnu ikke nået Sørup. Det gjorde den dog kort efter, idet bestyrelsen i 1932 henstillede til uddeleren om at få de udestående fordringer bragt ned. Der forelå samme år en indbydelse til brugsforeningens formand om at møde til forhandling med sognerådet om rabat til arbejdsløse. Formanden fik bemyndigelse til at forhandle på brugsforeningens vegne. Hvad der kom ud af forhandlingen ved vi ikke. På grovvaredelen blev det besluttet at medlemmer, der anmoder om at få kunstgødning, kunne få det mod at brugsforeningen fik pant i avlen på vedkommendes ejendom. Selvom der var krise, lod den tekniske udvikling sig dog ikke standse; i 1935 blev Nibevej asfalteret, og i 1937 fik man vand fra Sørup Vandværk til afløsning for brønden fra 1906.

Krigen 1940 til 1945 lagde en dæmper på aktiviteterne, men i allerede i 1949 blev der opført en lagerbygning nord for butikken, og ikke som først foreslået en barak, til en pris på 10.722 kroner plus materialer. Også dengang kunne håndværkerne have mere at lave end de kunne magte, så i 1950 konstaterede bestyrelsen, at byggeriet ikke gik så hurtigt som lovet, og der blev truet med at få andre end tilbudsgiverne til at udføre arbejdet. Det hjalp. Samme år tillod man at Sørup Andelsfrysehus opførte sin bygning ”på spidsen nord for Brugsforeningen”.

Sørup midt i 1950’erne. Frysehuset ses længst til venstre, pakhuset ud mod Nibevej er bygget, og der er kommet gadelys. Det store toetages pakhus bag Brugsen og markisen foran butikken mangler endnu

Nu satte de moderne tider for alvor ind. I 1951 gik man med i Sørup Gadebelysning mod at der blev opstillet lysmast nord for brugsbygningen, og i 1952 blev der installeret centralvarme i hele bygningen, hvilket den lokale smed Frandsen forestod, og de gamle kakkelovne kunne sælges. I 1955 blev der anskaffet en fryseboks og der blev indrettes rum i det gamle motorhus til salg af flæsk og kødvarer. Samme år blev der opført et toetagers pakhus bag uddelerboligen til ikke mindre end 17.000 kroner.

Bestyrelsen ville videre, så i 1958foreslog den en omforandring og modernisering af butikken, men det blev nedstemt på generalforsamling, men mindre forandringer skete dog i den kommende tid. Fx blev der opsat markise ud mod Nibevej, og der blev indkøbt nye radiatorer og skabe. I stedet for den traditionelle kalkning af bygningen valgte man at give ”plastikbehandling” af facaden – hermed må menes plastikmaling. I 1962 købte man en dybfryser til opstilling i butikken, der ved samme lejlighed fik en mindre udvidelse. Også en køledisk, godt nok brugt, blev stillet op til almindelige kølevarer. I november 1975 blev facaden ud mod Nibevej isoleret og skalmuret med gule mursten. Der indkom to tilbud, hvoraf man valgte det absolut billigste. Når man ser på bygningen nu om dage, kunne det være, at kvaliteten af mursten havde været bedre ved det dyrere tilbud.

Sørup Brugs, interiør og personale ved 50-års jubilæet 20. 09. 1956. Fra højre uddelerparret Edel og Johannes Christensen. Derefter kommis Knud Madsen, lærling Svend E. Toft og lagermedhjælper Poul Johansen

Uddelere – nogle for en kort bemærkning, andre ganske langtidsholdbare

På bestyrelsesmødet 14. september 1906 blev der ansat en uddeler, hvis navn er ukendt. Allerede 8. november meddelte uddeleren, at han fratrådte, så i stedet ansattes Christian Bødker fra Ravnkilde pr. 1. januar 1907. Han beholdt kun pladsen frem til 1. juli 1908, hvor kommis R. Christoffersen fra Terndrup blev ansat. Ham blev man i bestyrelsen så glade for, at han i august 1909 blev tildelt et gratiale på 25 kroner for ikke at rejse inden nytår. Han holdt lige akkurat løftet og valgte at fratræde netop ved årets udgang.

Så måtte man igen ud at lede efter en uddeler. Valget faldt på kommis Hansen fra Aarhus, der allerede i april 1911 fratrådte og Lars Kristian Larsen Ullits fra Byrsted blev ansat. Han holdt lidt længere end de forrige, idet han først flyttede med udgangen af maj 1915 efter en del uenighed om et økonomisk mellemværende ham og brugsforeningen imellem. I stedet blev Anders Søgaard fra Tostrup ansat.

Det blev en kort fornøjelse, idet han opsagde pladsen allerede i oktober samme år. I stedet blev Anders Thomsen ansat. Han opsagde jobbet i efteråret 1919, men indvilgede i at fortsætte, da man tilbød ham lønforhøjelse til 35 øre pr. 100 kg. foderstof. Samme procedure forsøgte han at gentage i oktober 1921, men her blev der ikke tale om nogen lønforhøjelse, idet han blev genansat på samme vilkår som før.

Først i 1926 fratrådte Thomsen, idet han havde købt en landejendom. Stillingen som uddeler blev opslået ledig. Ikke mindre end 44 søgte om stillingen, der gik til kommis Magnus Petersen fra Støvring. Det blev dog en forholdsvis kort fornøjelse med uddeler Petersen, idet han døde i sommeren 1929. Til hans begravelse bevilgede bestyrelsen en krans til ikke mindre end 25 kroner. Kommis Arne Madsen, der havde fungeret som uddeler under Petersens sygdom blev ansat i stillingen uden der havde været opslag i Aalborg Amtstidende, som det ellers havde været brugt ved de forrige ansættelser. Arne Madsen var anderledes holdbar end de forrige, idet han først fratrådte i efteråret 1950. I hans sted antoges Johannes Christensen fra Øster Hornum. Hans ansættelse varede helt til februar 1981, hvor Jens Jørgen Guldbæk, der havde været uddeler i brugsen i Udbyneder, blev ansat. Hans ansættelse blev kort, idet han blev opsagt ved Brugsens lukning kort efter nytår 1982.

Brugsforeningen ansatte en uddeler til at sørge for den daglige drift. En uddeler kunne på samme tid drive en virksomhed i eget regi, i samarbejde med Brugsen. Det ses fx at uddeleren installerede en vindmotor i 1911 for egen regning og købte den førhen brugte petroleumsmotor, hvad han så skulle bruge den til. Uddeleren havde hermed sin egen lille forretning, idet han malede korn for medlemmerne for 20 øre pr. 100 pund. Til dette måtte han anvende foreningens kværne mod at vedligeholde dem. Da samme uddeler rejste i 1915 købte brugsforeningen vindmotoren af ham. Der er andre lignende forhold gennem foreningens eksistens, og det voldte ofte problemer at udrede de økonomiske mellemværender mellem uddeler og

forening, når en uddeler fratrådte. En længere strid mellem uddeler Ullits og bestyrelsen endte med at hvis han ville have det regnskab, der var uenighed om, revideret en gang til "må han selv om det". Hermed sluttede den sag.

Udover uddeleren har der været ansat et antal kommiser og medhjælpere, som vi ikke kender navnene på. Derimod kender vi en del til de folk, der stod for transporten af varer fra og til Støvring og Aalborg, idet der hvert år blev afholdt licitation over kørsel med foreningens varer.

I 1946 var det Oscar Olsen, der vandt licitationen for fragtkørsel. Han fik en betaling på 70 øre pr. 100 kg, når det var til eller fra Aalborg og 50 øre, når det gjaldt Støvring. Emballage og returgods var der ingen betaling for. Oscar Olsen skulle møde uden varsel, når uddeleren eller bestyrelsen forlangte. Blev varer på den ene eller den anden måde beskadiget under transporten, stod det for Olsens regning. Endvidere skulle han levere partier på mindst 20 hektokilo gødning fragtfrit på aftagerens ejendom. Som sikkerhed tilbageholdt bestyrelsen en måneds kørepenge til kontrakten udløb. Den sidste paragraf i aftalen lød: "Uenighed dette angående afgøres af bestyrelsen. Finder denne at kontrakten ikke overholdes, forbeholder vi os ret til afskedigelse og den stående måneds kørepenge vil ikke blive udbetalt".

Andre ansatte – og overenskomster med fagforeninger.
Uddelernes ansættelsesvilkår og aflønning var aftalt med bestyrelsen. De øvrige ansatte var aflønnet efter individuel aftale med uddeleren.

I 1939 kom der henvendelse om forhandling fra Brugsforeningsmedhjælpernes Fagforening såvel som fra Uddelerforeningen. Dem ville bestyrelsen ikke tale med. Lidt opblødning blev der i januar 1941, hvor bestyrelsen indhentede oplysninger hos en sagfører før forhandling med medhjælpernes fagforening, men uddelerforeningen ville man stadig ikke tale med. Der kom heller ikke til nogen forhandling med medhjælperforeningen. For at sikre sig var der i 1944 overvejelser om indmeldelse i Brugsforeningernes Arbejdsgiverforening.

Efter krigen blev tonen skærpet fra begge sider, idet bestyrelsen i 1947 først gav et afslag på at indgå overenskomst med HK-forbundet, men senere på året udsendte HK en trussel om blokade af foreningen. Denne trussel tog man mere alvorligt, men man besluttede dog at afvente og se, hvad der skete. Året efter kom der en opfordring fra Uddelerforeningen om at lønne uddelerne efter mønsterkontrakten, hvilket bestyrelsen i første omgang også valgte at afvente, hvad der videre ville ske. Dog forhøjedes uddelerens løn, da "han har været for lavt lønnet i forhold til andre uddelere". I 1949 måtte man dog bide i det sure æble og optage forhandling med HK-forbund. Der blev efterfølgende modtaget en blokadeskrivelse fra HK-forbund gældende fra 31. januar 1950. Der blev underskrevet overenskomst "da vi jo er tvunget til det". Først i 1957 indmeldte man sig i Brugsforeningernes Arbejdsgiverforening og gik over til "delvis mønsterkontrakt med uddeleren". Først i 1962 blev der underskrevet mønsterkontrakt med uddeleren.

Selv havde man dog ikke holdt sig tilbage med at organisere sig i den store målestok. Foruden at være med i FDB var man med i Dansk Andels-cement, Dansk Andels Kul, Dansk Andels Grovvareforening og en række andre organisationer.

Kønsroller i foreningen
Foreningens love var kønsneutrale, men det var fra første færd mændene, der satte sig på bestyrelsesposterne. Det var først i 1927 en kvinde blev foreslået til en bestyrelsespost. Det var lærerinde Anne Marie Nørholm, der fik fire stemmer og blev suppleant for en enkelt toårs periode. Hun blev aldrig indkaldt til bestyrelsesmøder.

Ved generalforsamlingen i foråret 1929 skulle der " forevises FDB's margarine- og konfektionsfilm for medlemmer med damer" – medlemmerne var åbenbart kun mænd! I 1950 blev Thora Christensen "Smed" valgt som suppleant i bestyrelsen. I 1952 blev Agnes Keldahl valgt som suppleant i stedet for Thora Christensen. Hun genopstillede ikke 1954. Vi skal frem til 1963, hvor Petra Buus blev valgt til bestyrelsen, og var næstformand fra 1964 til 1965. Samtidig blev Signe Henriksen valgt ind i bestyrelsen, i 1965 tillige Sørine Wittrup, hvor Karen Kristensen blev suppleant og Petra Buus blev revisor i en kort periode 1966. Fra 1969 og frem til lukningen var der nogenlunde ligelig kønsfordeling i bestyrelsen. Så sent som i 1975 kan man læse i bestyrelsens protokol, at "der udvælges nogle damer til sammen med bestyrelse og uddeler at gennemgå varelageret for at få det sammensat efter de lokale forhold". De sidste år var Ellen K. Christensen formand for bestyrelsen.

Brugsen under de to verdenskrige

Straks efter udbruddet af 1. verdenskrig stod det klart, at der kunne blive problemer med manglende leverancer specielt fra udlandet og dermed varemangel og risiko for hamstring. Derfor blev det 6. august 1914 vedtaget "at indskrænke udsalget til små partier af nogle artikler, som ikke kan fremskaffes på grund af de indtrufne krigsforhold, hvilket det tillodes uddeleren for en del at bestemme, dog ikke over kundernes almindelige forbrug".

Det sovjetiske overfald på Finland i december 1939 gav anledning til en storstilet hjælpeindsats fra de øvrige nordiske lande, idet der blev iværksat storstilede indsamlingskampagner. Brugsens generalforsamling 26. februar 1940 vedtog at sende et bidrag på 200 kroner til Finlandshjælpen. Finland opgav kampen 13. marts, men humanitær hjælp til landet var der selvsagt fortsat brug for.

Vindmotoren er installeret 1911 – hvem personerne er, ved vi ikke, måske uddelerparret

Kort efter den tyske besættelse af Danmark 9. april 1940 tog bestyrelsen skridt til at sikre sig mod krigens følger. Denne gang var det ikke for at sikre sig mod hamstring, men for at sikre sig betaling fra kunderne, der før havde købt på kredit. 17. april vedtog bestyrelsen: "Der drøftedes betalingsbetingelser i anledning af den nuværende situation. Det vedtoges at indføre kontant betaling for butiksvarer og foderstoffer. For gødningens vedkommende skal betalingen rette sig efter Dansk Gødningsforretnings regler for indbetaling". Varemangel, erstatningsprodukter og rationeringer var Sørup Brugs naturligvis underlagt som det øvrige samfund under begge verdenskrige, men man slog sig igennem som man bedst kunne.

Tekniske installationer

Til at trække kværnen og valsen i grovvareafdelingen måtter der installeres maskinkraft. Fra foreningens start havde man investeret i en petroleumsmotor fra fabrikant Sørensen i Aalborg. Den kørte ikke tilfredsstillende, så den måtte repareres flere gange, blandt andre af smed Gregers Kristian Gregersen fra Støvring. I 1911 blev man så træt af petroleumsmotoren, at man i stedet fik installeret en vindmølle, kaldet en vindmotor, til at trække maskineriet. Selv om vindmotoren selvfølgelig også skulle

repareres adskillige gange, var man ganske godt tilfreds med den. Når der var problemer med vindmotoren eller vindstille klaredes det fra 1927 ved at en traktor brugtes som motor vil kværnen.

Det hele var dog noget bøvlet, så i 1929 valgte man at installere en elektromotor på 10 HK, da der kom kraft fra elektricitetsværket i Aalborg til Sørup. Det var ikke en heldig disposition, for allerede i 1935 valgte man at installere en "Bukh" råoliemotor med tilhørende kværn og skrotte elektromotoren. Råoliemotoren holdt til 1951, hvor man endegyldigt gik over til elektromotorer.

I 1913 blev der vedtaget en lov om årligt offentligt tilsyn med maskiner på virksomheder og landbrug. Maskinsynsbogen for Sørup Brugs viser, at man her stort set havde styr på tingene. Først i 1921 udstedtes et påbud, nemlig om at få ordnet en afskærmning af nogle tandhjul i møllen og ved kværnen. Først i 1934 kom et nyt påbud om afskærmning af en remskive. Det fik man åbenbart ikke gjort noget ved, for i 1935 gentoges påbuddet. I 1962 kom der påbud om udsugning ved rensemaskinen og endelig i 1976 drejede et påbud sig om afskærmning af noget kileremstræk på butikkens kaffemaskine. Set i forhold til så mange andre af tidens virksomheder må det siges, at Sørup Brugs har befundet sig i dukseklassen.

Benzinsalg
I 1931 blev der etableret salg af benzin, i 1968 suppleret med superbenzin. Fyringsolie og "blå benzin" til traktorer var også en del af sortimentet. Benzinsalget fortsatte til brugsens lukning, men allerede i 1974 stoppede salget af fyringsolie og "blå benzin".

Øl og spiritus:
Uddeleren ville i 1932 have bevilling til salg af øl, hvilket bestyrelsen stillede i bero ind til videre. Ansøgningen sendtes dog et par måneder efter, og myndighederne bevilgede salget i januar 1933. En ansøgning om spiritusbevilling, eller som man udtrykte det "lov til at sælge stærke drikke" blev sendt i 1946, hvilket også blev bevilget.

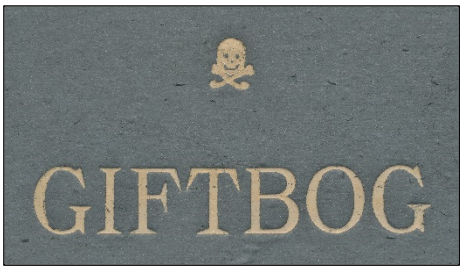

Giftbog
Nu om dage hedder det "plantebeskyttelsesmidler". Før i tiden kaldte man tingene ved deres rette navn. I den bevarede "Giftbog" kan man læse side op og side ned om de forskellige giftstoffer de enkelte medlemmer købte i perioden 1947 til 1954. Blandt andet var der stort salg af bladan til bekæmpelse af fluer i staldene og til sprøjtning af træer. Herudover nævnes fx blyarsenat, nicotin og calciumarsenat. Hvad der ellers blev solgt er svært at afkode for en ikkesagkyndig, men nogle af produkterne er uden tvivl nogen af dem, der nu om dage lukker vandværk på vandværk.

Dividenden, et udtryk for foreningens økonomi
I de første år udbetaltes 6 til 10 % dividende efter beslutning på generalforsamlingen for butiksvarer til medlemmerne. En anden sats for grovvarer. Fx besluttedes i 1908 at der skulle udbetales 6 % for butiksvarer og 18 øre pr. 100 pund foderstoffer. I 1932 udbetaltes 10 % på kolonial, 1 kroner pr. 100 kg foderstof og 30 øre pr. 100 kg. gødning. I 1939 12 % på kolonial, 40 øre for foderstoffer, 60 øre for gødning og 6 % for manufakturer. Dividende var gennem 1930'erne 8 til 12 % og tilsvarende for foder og gødning. Først i 1940'erne, altså ved den tyske besættelse, nedsattes dividenden til 6 -7 % for at sikre foreningens økonomi. Dog måtte der kompenseres i uddelerens løn, der delvist var afhængig af dividendens størrelse. Den dårlige økonomi i 1970'erne fik dividenden ned på 1 %

Udskillelse af grovvarehandlen
Fra foreningens start havde man handlet med dagligvarer og grovvarer såsom korn, foderstoffer og gødning. I 1971 udskiltes grovvarehandlen, idet den overgik til det nydannet DLG, Dansk Landbrugs Grovvareselskab, der fik en afdeling i Sørup. Afdelingen var dannet i samarbejde med grovvareafdelingerne i blandt andet Støvring.

Jubilæer
Da Sørup Brugs rundede de første 25 år, var der stemning for at markere det med en festlig sammenkomst, der blev afholdt 20. september 1931. Klokken 16 kunne de indbudte gæster, nemlig forhenværende uddelere og leverandører, bese foreningens ejendom, inden de klokken 18 gik til spisning sammen med bestyrelsen. Klokken 20 var der fælles kaffebord, oplæsning og dans for alle medlemmer.

Festlighed ved Søreup Brugs 50-års jubilæum 20. september 1956. Fra venstre Anton Henriksen, Robert Kjær, Kresten Oustrup (Kristensen), Johannes, Ejner Christiansen, Johan Mouritsen og ukendt

50-års jubilæet i 1956 blev der gjort mindst lige så meget ud af, idet alle medlemmer med hele husstanden blev indbudt til smørrebrød, kaffe, underholdning og dans klokken 19. Som altid ved den slags lejligheder blev der sunget. Et blad med sange var blevet trykt i dagens anledning. Først var det "Hvor smiler fager" og "Der er et yndigt land" inden man gik i den mere muntre afdeling og sang først "Andelssangen", derefter "Brugssangen" på melodien "Jeg kommer li' fra Svendborg a'". Sangen er på elleve vers; her nøjes vi med tre:

Jeg kommer li' fra Brugsen a' med mange gode ting,
her intet mangler, nej da, den alt får sat i sving.
Nej, hvis vi mangler noget, så vi blot til Brugsen går,
solide varer, lækre ting, vi næsten alt kan få.

Men når jeg nu så kommer hjem, så er jeg træt og mat,
og "pæren" ej fungerer, men den klarer jeg så glat,
en lille Cirkel-caffe tår, den kvikker op så godt,
så kommer straks mit mod igen, når jeg den tår har få't.

Jo, Brugsen er for mig at se et uundværligt sted,
her mødes vi og tales om, hvad der os kommer ved.
vi ser de sidste nye ting, som der er kommet frem,
det er ej til ulejlighed, vi har det jo for Dem.

I forbindelse med generalforsamlingen i 1976, hvor man fejrede Sørup Brugs' 70-års jubilæum, blev der serveret landgangsbrød, øl, kaffe, wienerbrød og småkager. Derefter var der dans til klokken 01. Musikken leveredes af E. Hedehus fra Aars, der spillede på Hammondorgel. Der var 85 deltagere, og der var god danselyst.

Sørup Brugs inden døre omkring 1960. I mørk kittel Erik Heindorff og kommis Bjarne Wulff Andersen

Ved 75-års jubilæet 1981 gik man mere stille med dørene, idet det ville blive markeret med en række tilbudsvarer fra 1. til og med 3. oktober.

Støtte til andre foreninger

Brugsforeningen havde som sit arbejdsfelt salg af dagligvarer og grovvarer til landmændene, men var samtidig en aktiv del af det øvrige samfund. Først og fremmest lokalt men også hvad der rakte længere ud.

Det har været nævnt at man var med i en række brancheorganisationer, hvor man havde stemmeret, men dog langt fra altid sendte delegerede.

Andre brugsforeninger kunne komme i økonomiske vanskeligheder, og så var det skik, at de øvrige gav en skærv til en redning. Således bevilgede generalforsamlinger 10 kroner til Gram Brugsforening i 1914, Sct. Hans i Odense med 10 kroner 1925, 10 kroner til Tønder Brugs i 1929. I 1935 ville man derimod ikke støtte forsamlingshuset i Sæd ved grænsen. Finlandshjælpen i 1940 fik derimod 200 kroner.

I 1927 var bestyrelsen ikke til sinds at støtte udgivelsen af et blad, FDB påtænkte at udsende. Det var opstarten på Brugsforenings-Bladet, der udkom første gang året efter, der var tale om. I 1945 fik bladet navnet Samvirke. Bestyrelsen kom dog senere på andre tanker og gik varmt ind for bladet.

Op gennem 1920'erne støttede generalforsamlingerne med ujævne mellemrum byens bogsamling, der havde til huse i skolen, først med 15 kroner, senere 20 kroner og 15 kroner 1938. Op gennem 1940'erne og 1950'erne 100 kroner Støtten fortsatte til udgangen af 1960'erne, nu rundede man op til 200 kroner, hvor Støvring Kommune blev dannet, og denne helt overtog biblioteksvæsenet.

En dramatisk og noget rodet afslutning

Bestyrelsesmødet 26. november 1981 konstaterede, at underskuddet var nu så stort, at der ikke var andet at gøre end at lukke butikken og nedlægge foreningen. Ydermere var der indkommet en del klager over at butikken ofte ikke åbnede til tiden. Uddeleren blev sagt op med udgangen af februar 1982. Ved generalforsamlingen 8. december stemte 29 for nedlæggelse, mens 20 stemte imod. Da der skulle to tredjedeles flertal for en nedlæggelse, blev forslaget forkastet. En ny generalforsamling blev afholdt 5. januar 1982. Her stemte 20 for en nedlæggelse, mens 12 stemte imod og der var 3 blanke stemmer. Igen på grund af kravet om de to tredjedeles flertal for en nedlæggelse faldt forslaget. Bestyrelsen tog konsekvensen og gik af. En ny bestyrelse blev valgt.

Der blev holdt en del møder, hvor bølgerne til tider gik højt, med repræsentanter for FDB og pengeinstitutter, men der var ikke noget at gøre. Der indkaldtes derfor til endnu en generalforsamling 19. januar. Denne udviklede sig til noget af et rabaldermøde, hvor beskyldningerne for både dette og hint føg gennem luften. Der blev igen stemt, og denne gang stemte 29 for nedlæggelse, 4 stemte nej og 3 valgte at stemme blankt. For en nedlæggelse krævedes

Snedkerværksted i den forhenværende Sørup Brugs lokaler, foto 1998

beslutning på to generalforsamlinger. Derfor blev der indkaldt til afsluttende generalforsamling 9. februar.

4. februar blev bestyrelsen hasteindkaldt, idet en mulig køber havde vist sig, men hvor meget realitet der var i sagen, kom ikke klart frem, og der blev ikke handlet.

9. februar var der indkaldt til afsluttende generalforsamling, hvor formanden bød velkommen. Den traditionelle kaffe til generalforamlingen havde man været nødt til at hente i Støvring Brugs, da der ikke var mere i Sørup Brugs. For nedlæggelse stemte 34, 1 stemte nej, mens 3 valgte at stemme blankt. Et likvidationsudvalg på tre medlemmer blev valgt. Hvis der var overskud efter et salg af brugsen besluttedes det, at et sådant skulle gå til en kommende borgerforening.

De tiloversblevne varer blev købt af uddeler Jørgen Buus, Støvring Brugs. En del is var for gamle, så de blev givet til byens børn søndagen efter i forsamlingshuset.

Bygningen blev siden solgt til en tømrermester, der indrettede værksted i lokalerne.